

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: I Kžzd-24/2022-5

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske u vijeću za mladež sastavljenom od sutkinja, mr.sc. Ljiljane Stipišić predsjednice vijeća te dr.sc. Lane Petö Kujundžić i Snježane Hrupek-Šabijan, članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Vanje Petrović, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog B. T. zbog kaznenih djela iz članka 154. stavak 2. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – ispravak, 101/17. i 118/18., dalje: KZ/11.) i drugih, odlučujući o žalbi optuženog B. T., podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Splitu broj: Kzd-3/2021. od 24. veljače 2022., u sjednici održanoj 1. rujna 2022.,

presudio je

I Djelomično se prihvaća žalba optuženog B. T., preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni te se prihvaća po prvostupanjskom sudu utvrđena kazna zatvora u trajanju od 13 (trinaest) godina za kazneno djelo iz članka 154. stavak 2. u vezi sa stavkom 1. točke 1., 2. i 7. KZ/11. u vezi sa člankom 153. stavak 1. i člankom 152. stavak 1. KZ/11. a za kazneno djelo iz članka 154. stavak 2. u vezi sa stavkom 1. točka 1. i 2. KZ/11. u vezi člankom 153. stavak 1. i člankom 152. stavak 1. KZ/11. utvrđuje se kazna zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina pa se optuženi B. T. na temelju članka 154. stavak 2. KZ/11. u vezi sa člankom 51. stavak 1. i 2. KZ/11. osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 16 (šesnaest) godina. U tu kaznu mu se na temelju članka 54 KZ/11. uračunava vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 24. veljače 2022. i nadalje.

II U preostalom dijelu odbija se žalba optuženog B. T. kao neosnovana te se u ostalom pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Županijskog suda u Splitu broj Kzd-3/2021. od 24. veljače 2022. optuženi B. T. proglašen je krivim zbog počinjenja dva kaznena djela protiv spolne slobode, teška kaznena djela protiv spolne slobode i to jedno iz članka 154.

stavak 2. u vezi stavka 1. točka 1., 2. i 7. u vezi članka 153. stavak 1. i članka 152. stavak 1. KZ/11., i jednog iz članka 154. stavak 2. u vezi stavka 1. točka 1. i 2. u vezi članka 153. stavak 1. i članka 152. stavak 1. KZ/11., činjenično i pravno opisanih u izreci prvostupanjske presude te su mu utvrđene kazne zatvora za kazneno djelo iz članka 154. stavak 2. u vezi sa stavkom 1. točke 1., 2. i 7. KZ/11. u vezi sa člankom 153. stavak 1. i člankom 152. stavak 1. KZ/11. kazna zatvora u trajanju od 13 (trinaest) godina, a zbog kaznenog djela iz članka 154. stavak 2. u vezi sa stavkom 1. točka 1. i 2. KZ/11. u vezi sa člankom 153. stavak 1. i člankom 152. stavak 1. KZ/11. kazna zatvora u trajanju od 11 (jedanaest) godina, a potom je optuženik na temelju članka 51. stavak 1. i 2. KZ/11. osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina.

1.1. Na temelju članka 148. stavak 1. u vezi sa člankom 145. stavak 2. točka 1. i 6. ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12., – odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08.), optuženi B. T. dužan je da na ime troškova kaznenog postupka plati iznos od 19.656,00 kuna (devetnaesttisućaašestopedesetšest kuna) od čega iznos od 17.656,00 kuna (sedamnaesttisućaašestopedesetšest kuna) predstavlja troškove vještačenja, a iznos od 2.000,00 kuna (dvijetisućekuna) predstavlja paušalnu svotu.

2. Protiv ove presude žalbu je podnio optuženik putem branitelja J. M., odvjetnika u S., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, "pogrešne primjene materijalnog prava", pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kaznenopravnoj sankciji, odluke o troškovima postupka s prijedlogom da se presuda ukine i vrati prvostupanjskom sudu na ponovno raspravljanje "radi preciznog i potpunog utvrđenja činjeničnog stanja".

3. Prije održavanja sjednice vijeća spis je, u skladu s odredbom članka 474. stavak 1. ZKP/08., bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

4. Odgovor na žalbu optuženika dostavio je državni odvjetnik s prijedlogom da se odbije žalba optuženika B. T. kao neosnovana.

5. Žalba optuženika je djelomično osnovana.

6. Optuženik se žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka smatrajući da pobijana presuda uopće ne daje razloge "o postojanju kvalifikatornih okolnosti, odnosno navodnog kriminalnog djelovanja optuženika". Ujedno žalitelj smatra da u prvostupanjskoj presudi nedostaju razlozi o stvarnom zdravstvenom stanju okrivljenika, a u kojem je sudska vještakinja za psihijatriju prof.dr.sc. D. B. u svom nalazu navela da se radi o osobi s poremećajem osobnosti s antisocijalnim značajkama, liječenom od PTSP-a s poremećajem prilagodbe. Također se u žalbi ističe da je nerazumljivo obrazloženje kada prvostupanjski sud navodi da je optuženik postupao s izravnom namjerom, jer isto nema uporišta u spisu jer je u vrijeme počinjenja djela bio pod znatnim utjecajem alkohola te da je nerazumljivo da su počinjena dva kaznena djela i to sa navođenjem da se radi u dva navrata iako su dvije odvojene radnje. Ujedno žalitelj navodi da, ukoliko se radi o stjecaju dva kaznena djela što proizlazi iz pravnog opisa, o tome izostaje obrazloženje presude.

7. Suprotno žalbenim navodima izreka pobijane presude nije nerazumljiva niti u pobijanoj presudi ima proturječnosti između izreke i obrazloženja. Žalitelj, osporavajući utvrđeno činjenično stanje, pogrešno smatra da se zato radi o nerazumljivoj izreci. Sud prvog stupnja je glede odlučnih činjenica dao jasne i logične razloge na temelju kojih proizlazi zaključak da je optuženik počinio dva kaznena djela, a potom je i obrazložio na osnovu kojih odlučnih činjenica je to zaključio. Nije u pravu žalitelj kada navodi da je izostalo utvrđenje kvalifikatornih okolnosti i njihovo obrazloženje, jer je na stranici 8 presude (odlomci u obrazloženju presude nisu numerirani u skladu članka 59. stavka 3. Izmjene i dopune sudskog poslovnika ("Narodne novine" broj 138/20.)) prvostupanjski sud jasno naveo da je žrtva kćer optuženika, da se radi o djetetu kojem je dijagnosticirana laka mentalna retardacija, poteškoće u intelektualnom i psihičkom funkcioniranju i da je pri počinjenju jednog teškog kaznenog djela protiv spolne slobode nastupila trudnoća djeteta. Nadalje, suprotno tvrdnji žalitelja, prvostupanjski sud je iznio razloge zbog kojih smatra da je optuženiku bilo poznato zdravstveno stanje njegove kćeri, a druga je stvar da te razloge optuženik ne prihvaća.

7.1. Također, nije u pravu žalitelj ni kada navodi da nisu navedeni razlozi o zdravstvenom stanju optuženika u vrijeme počinjenja djela jer je isto obrazloženo na stranici 9 prvostupanjske presude u kojem se navodi da ubrojivost optuženog B. T. za vrijeme vođenja postupka nije dovedena u pitanje te da je i sudski vještak prof.dr.sc. D. B. navela da je u vrijeme počinjenja djela bila očuvana mogućnost shvaćanja značenja postupka i upravljanja svojim ponašanjem.

7.2. Nije u pravu žalitelj ni kada navodi da je izreka pobijane presude nerazumljiva te da nema obrazloženja radi li se o dva kaznena djela, jer je isto suprotno obrazloženju prvostupanjske presude na stranici 8 gdje je navedeno da je utvrđeno da je B. T. u dva navrata svjestan zdravstvenog stanja svoje kćeri u cilju spolnog zadovoljenja legao pored nje, unatoč njenom protivljenju dirao ju po grudima kada mu se ona pokušala oduprijeti odgurujući ga od sebe legao na nju, onemogućio joj da se pomakne i svojim spolovilom penetrirao u njezino te jednom prilikom od tih snošaja je imenovana zatrudnjela i 27. srpnja 2018. rodila kćer I. Naime, izreka presude upravo odgovara ovom obrazloženju prvostupanjskog suda pa isto nije nejasno.

7.3. Optuženik se poziva na povredu kaznenog zakona, a navod kojim to potkrepljuje predstavlja njegov prigovor da "maloljetnost sama po sebi ne podrazumijeva da je oštećenica samo zbog te okolnosti bila posebno ranjiva". Međutim, optuženik zanemaruje da je u činjeničnom opisu definirano kako je oštećenica osoba kojoj je "dijagnosticirana lakša mentalna retardacija, poteškoće u intelektualnom i psihičkom funkcioniranju" čime je u adekvatnoj mjeri dano objašnjenje za kvalifikatornu okolnost posebno ranjive žrtve. Druga je stvar što optuženik osporava da bi mu to bilo poznato, pri čemu istodobno tvrdi da su lijekovi koji su bili oštećenicu propisani nju činili umornom, zbog čega joj je on prestao davati te tablete pa se ona oporavila. Time optuženik u suštini osporava ispravnost terapije, stoga i dijagnoze oštećenice, i subjektivni element, odnosno da mu je oštećeničino zdravstveno stanje bilo poznato, a to je argument za žalbenu osnovu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a ne povrede kaznenog zakona.

7.4. Stoga nije osnovana optuženikova žalba zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka i povrede kaznenog zakona, a ni ovaj sud pri ispitivanju pobijane

presude nije našao da su počinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka i da je na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon na koje kao sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti prema članku 476. stavak 1. točka 1. i 2. ZKP/08.

8. Optuženik nije zadovoljan ocjenom dokaza pa tako niti ocjenom svoje obrane u kojoj navodi da nema saznanja o okolnostima da bi njegova kćer bila teže mentalno bolesna, jer je znao da ima zdravstvenih problema i da je u njenoj dokumentaciji navedena shizofrenija, a da je on mislio da je hiperaktivna.

8.1. Upravo ovakva obrana upućuje na ispravni zaključak prvostupanjskog suda da je optuženik kao otac djevojčice F. s kojom je živio, znao da njegova kćer ima zdravstvenih poteškoća. Naime, to je potvrđeno nalazom i mišljenjem sudskih vještakinja dr. S. B. i D. D., u kojem je navedeno da je F., trajno i definitivno hendikepirana u svim segmentima funkcioniranja, emocionalno, pedagoški, otežano funkcionira u situacijama pojačanih zahtjeva, emocionalno nezrela, nestabilna, impulzivna, niske frustracijske tolerancije, slabijih adaptacijskih sposobnosti, razdražljiva, infantilna u odnosu na dob, neadekvatno se smijulji, nekritična i bez uvida u svoje stanje i nepredvidivog reagiranja u različitim situacijama, što je vidljivo i prosječnoj osobi.

8.2. Također je ispravno sud naglasio da je optuženi T. kao otac znao da njegova kći F. sudjeluje u ljetnim igrama specijalne olimpijade Hrvatske 2017. na kojoj sudjeluju djeca, mladi i odrasli s intelektualnim poteškoćama, čime je također optuženik svojim ranijim postupcima pokazao da zna u kakvoj je psihičkoj i mentalnoj kondiciji žrtva.

8.3. Suprotno žalbenim navodima, ispravno je prvostupanjski sud zaključio da je u vrijeme počinjenja djela optuženikova sposobnost shvaćanja značenja postupka i upravljanja postupcima bila očuvana, a što nije suprotno navodima o strukturi ličnosti. Naime, nije u pravu žalitelj, da je u vrijeme počinjenja djela bio znatnog narušenog mentalnog zdravlja i to iz razloga što je prof.dr.sc. D. B. navela da se radi o osobi sa poremećajem osobnosti, antisocijalnim značajkama, liječen od PTSP-a s poremećajima prilagodbe.

8.4. Naime, u osporavanju pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u žalbi se iznosi teza da je jednu od radnji ili obje radnje počinio u alkoholiziranom stanju, iako optuženik ustvari negira da je uopće činio bilo kakve radnje sa svojom kćerkom. Također ustraje u tvrdnji da je sklon konzumaciji alkohola iako to ne proizlazi iz nalaza i mišljenja liječnika psihijatra.

8.5. Također, suprotno navodima žalbe prvostupanjski sud je, prihvativši nalaz i mišljenje psihijatra vještaka, utvrdio da je optuženik bio ubrojiv u vrijeme počinjenja djela. Ponovno isticanje da se radi o osobi koja se trajno i intenzivno opija, konzumira velike količine alkohola pa stoga nije sposoban razumjeti, razlučiti posljedicu i upravljati svojom voljom, ne dovodi s uspjehom osporiti ispravnost nalaza i mišljenja prof.dr.sc. D. B. (list 263) gdje je navedeno da je isti sklon zlouporabi alkohola, ali nema elemenata koji bi nedvojbeno ukazivali na ovisnost o alkoholu. Iako optuženik tvrdi da je nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i da je sud trebao pristupiti sa znatno većom pažnjom dokaznom postupku i izvođenju dokaza u ovom postupku, optuženik ustvari ne konkretizira koji dokazi to nisu bili izvedeni i što se još u ovo postupku trebalo dokazati i na kojim dokazima.

8.6. Žalitelj osporava da su počinjenja dva kaznena djela u razdoblju tijekom listopada 2017., a kojom prilikom počinjenja jednog od ovih kaznenih djela je optuženikova kćer ostala trudna, a ustvari optuženik nije zadovoljan ocjenom dokaza i to iskaza oštećenice. Žalitelj smatra da nije dovoljno utvrđeno da bi uporabio silu ili prijetnju da će izravno napasti na život ili tijelo, jer je ispravno prvostupanjski sud zaključio da se F. Š. kao dijete pokušala oduprijeti odgurajući optuženika od sebe, no, da joj je on to onemogućio, jer je legao na nju te je tako na silu ostvario spolne snošaje.

8.7. Dakle, žalbenim navodima optuženika nisu dovedena u pitanje činjenična utvrđenja i zaključci prvostupanjskog suda koji je temeljitom, savjesnom i sveobuhvatnom ocjenom dokaza pravilno zaključio da je optuženik počinio dva kaznena djela.

8.8. Stoga nije osnovana optuženikova žalba zbog pogrešno i nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja.

9. Žaleći se zbog odluke o kazni optuženik navodi da je prilikom odlučivanja prvostupanjski sud propustio cijeliti olakotne okolnosti, da se radi o osobi starije životne dobi, vrlo lošeg zdravstvenog stanja te da bi i kazne zatvora u kraćem trajanju djelovale i postigle specijalnu i generalnu prevenciju.

9.1. Međutim, ispravno je prvostupanjski sud cijenio da je optuženik B. T. kazneno osuđivan u više navrata i to i zbog kaznenih djela nasilničkog ponašanja u obitelji i nanošenja teške tjelesne ozljede te da je kao otegotna okolnost ispravno uzeta jačina ugrožavanja i pobuda zbog kojih su kaznena djela počinjena dok prvostupanjski sud navodi da nema olakotnih okolnosti, iako je optuženik kao žalitelj u pravu da se radi o osobi starosti 60 godina, umirovljeniku s minimalnom mirovinom.

9.2. Razmotrivši odluku o kazni po ocjeni ovog drugostupanjskog suda okolnosti o kojima ovisi vrsta i mjere kazne pravilno su utvrđene, osim olakotnih okolnosti, koje su trebale biti cijanjene i to: dob optuženika i njegov status umirovljenika pa je ispravno utvrđena kazna zatvora za teško kazneno djelo protiv spolne slobode kojim je žrtva F. zatrudnjela i rodila djevojčicu kao kazna zatvora u trajanju od 13 (trinaest) godina, dok je za teško kazneno djelo protiv spolne slobode trebalo biti utvrđena manja mjera kazne, pa je stoga i ovaj drugostupanjski sud isto preinačio u kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina. Uz primjenu članka 51. stavak 1. i 2. KZ/11. optuženi B. T. osuđen je sada na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 16 (šesnaest) godina.

9.3. Ova je kazna primjerena težini počinjenih djela, osobnosti optuženika te dostatna da se njome ostvari zakonom propisana svrha kažnjavanja. Stoga je u ovom dijelu valjalo prihvatiti optuženikovu žalbu dok bi strože kažnjavanje imalo prenaplašeni retributivni karakter.

10. Slijedom navedenog, a na temelju članaka 486. stavak 1. i članka 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zagreb, 1. rujna 2022.

Predsjednica vijeća:
mr.sc. Ljiljana Stipišić, v.r.